

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“ПОРІВНЯЛЬНЕ ТРУДОВЕ ПРАВО”
(для бакалаврів)**

МАУП

Київ 2007

Підготовлено доцентом кафедри міжнародного права
та порівняльного правознавства *І. О. Шашковою-Журавель*

Затверджено на засіданні кафедри міжнародного права
та порівняльного правознавства (протокол № 6 від 06. 02.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Шашкова-Журавель І. О. Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Порівняльне трудове право” (для бакалаврів). — К.: МАУП, 2007. — 20 с.

Методичні матеріали містять пояснювальну записку, зміст дисципліни “Порівняльне трудове право”, теми самостійної роботи студентів, питання для самоконтролю, практичні завдання, тестові завдання, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2007

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Самостійна робота студентів є складовою навчального процесу, основним засобом опанування навчального матеріалу у вільний від обов'язкових навчальних занять час.

Мета самостійної роботи студентів з дисципліни “Порівняльне трудове право” — сприяти засвоєнню у повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної ознаки, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Завдання самостійної роботи студентів з дисципліни полягає у засвоєнні відповідних знань, у закріпленні та систематизації, а також їх застосуванні при виконанні практичних завдань. Самостійна робота забезпечує підготовку студентів до поточних аудиторних занять.

Зміст самостійної роботи студентів визначається навчальною програмою дисципліни, а також цими методичними матеріалами.

Основними формами самостійної роботи студентів з дисципліни “Порівняльне трудове право” є:

- опрацювання прослуханого лекційного матеріалу, обов'язкових і додаткових літературних джерел;
- виконання домашніх завдань;
- вивчення окремих тем або питань, передбачених для самостійного опрацювання;
- підготовка до різних форм поточного контролю;
- пошук та огляд літературних джерел з проблематики;
- написання реферату;
- аналітичний розгляд наукових публікацій.

У процесі самостійної підготовки до практичних занять студенти повинні опрацювати прослуханий лекційний матеріал, всебічно розглянути зміст питань, що виносяться на заняття, опрацювати навчальну літературу, відповідні нормативно-правові акти. Перевірка засвоєння знань здійснюється за допомогою питань для самоконтролю, які охоплюють основні положення, що підлягають самостійному засвоєнню студентами відповідно до кожної передбаченої для самостійного вивчення теми дисципліни “Порівняльне трудове право”.

Поряд з питаннями для самоконтролю та практичними завданнями кожна тема передбачає кілька тестових завдань для самоконтролю. Тестові завдання складено відповідно до програми навчальної дисципліни для поточної перевірки знань студентів.

Виконуючи пропоновані завдання, студенти закріплюють знання про системи міжнародно-правового та національного захисту трудових прав індивідів. При цьому вони спираються не тільки на матеріал навчального курсу, а й використовують відомості з Порівняльного правознавства, Міжнародного права, Міжнародного трудового права, Міжнародного права в галузі захисту прав людини, Трудового права України та інших юридичних дисциплін, що допоможе студентам підготуватися до заліків та іспитів. Головна мета тестів — забезпечити засвоєння студентами головних закономірностей правової регламентації трудових відносин у різних національних правових системах, а також вивчення універсальних і регіональних міжнародно-правових норм, спрямованих на захист прав трудящих.

Виконання домашнього завдання з дисципліни “Порівняльне трудове право” має на меті закріплення та поглиблення теоретичних знань і вмінь студента з навчального матеріалу для самостійного опрацювання. Окрім вивчення законодавства доречно вивчати і аналізувати практику його реалізації, обставини і причини прийняття актів, що вивчаються, ставлення до них практиків і громадськості. Обсяг об’єктів порівняльного вивчення повинен бути максимально вичерпним.

Практичні завдання, передбачені для кожної теми, що підлягає самостійному засвоєнню, передбачають підготовку до тематичних колоквиумів, а також написання рефератів і доповідей за заданими питаннями.

При підготовці до тематичного колоквиуму вивченню підлягають міжнародно-правові акти, спрямовані на захист прав трудящих універсального, а також регіонального рівнів, національне трудове законодавство України та зарубіжних країн. Окрему увагу слід приділяти засвоєнню рекомендованої основної та додаткової літератури за кожною темою, що передбачає самостійне вивчення.

Одним із важливих засобів у засвоєнні знань є написання рефератів. Написання реферату за проблематикою необхідно починати з власного, добре продуманого вступу. У вступі визначаються мета дослідження, з максимально можливою точністю встановлюються рамки теми, що підлягає розгляду, а також методи її дослідження. Він служить перехідним містком до основного дослідження. В ньому повинно бути відображено практичне і теоретичне значення теми.

В основній частині роботи повинно йтися насамперед про зміст досліджуваної проблеми. Наслідком проведеного дослідження мо-

жуть бути пропозиції щодо національного законодавства з питань захисту прав людини. У цьому разі необхідно дати чітке обґрунтування того, чому саме таке рішення є єдино правильним.

Робота завершується висновками.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів:

- оцінка “відмінно” — студент повно і всебічно встановлює питання теми, вільно оперує поняттями і термінологією, виявляє глибокі знання джерел, має власний погляд щодо відповідної теми і може аргументовано її доводити;
- оцінка “добре” — загалом рівень знань студентів відповідає викладеному вище, але мають місце деякі упущення при виконанні завдань, обґрунтування неточні, недостатньо аргументованих доказів;
- оцінка “задовільно” — студент розкрив питання в загальних рисах, розуміє їх суть, намагається зробити висновки, але при цьому припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно і не самостійно;
- оцінка “незадовільно” — студент не в змозі дати відповідь на поставлене запитання або відповідь неправильна, не розуміє суті питання, не може зробити висновки.

ЗМІСТ
дисципліни
“ПОРІВНЯЛЬНЕ ТРУДОВЕ ПРАВО”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми	Лекція	Практ. заняття	Самост. робота
1	2	3	4	5
1	Змістовий модуль I. Поняття та основні категорії порівняльного трудового права Поняття, предмет порівняльного трудового права та особливості методів правового регулювання в різних країнах світу	2	2	—

1	2	3	4	5
2	Поняття, історія становлення та специфічні ознаки соціально-економічних, у тому числі трудових прав людини	2	–	6
3	Джерела трудового права у країнах романо-германської та англо-саксонської правових систем	2	2	8
4	Трудові правові відносини	2	–	–
5	Правовий статус профспілок. Правовий статус об'єднань підприємців	2	2	8
Змістовий модуль II. Індивідуальні та колективні трудові правовідносини, права та організаційна природа їх захисту				
6	Колективні договори як засіб врегулювання відносин між працівником і роботодавцем	2	2	7
7	Регламентация страйків та локаутів	2	–	–
8	Індивідуальне трудове право та порядок вирішення трудових спорів (процесуальне трудове право)	2	2	6
9	Роль Міжнародної організації праці в системі міжнародно-правового захисту трудових відносин	2	–	8
10	Новітні тенденції у нормотворчій діяльності Міжнародної організації праці	2	–	8
Разом годин: 81		20	10	51

ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Змістовий модуль I. Поняття та основні категорії порівняльного трудового права

Тема 2. Поняття, історія становлення та специфічні ознаки соціально-економічних, у тому числі трудових прав людини

Питання для самоконтролю

1. Уявлення античних мислителів, що в подальшому мали вплив на становлення системи соціально-економічних прав людини.

2. Елементи вчення римських юристів, що в подальшому сприяли розвитку вчення про права трудящих.
3. Вплив природно-правової концепції Г. Гроція на подальше утвердження захисту трудових прав індивідів.
4. Спільне у працях Т. Мора та Т. Кампанелли щодо уявлення про сутність прав трудящих.
5. С. Сантейн про соціально-економічні права.
6. Г. Шварц про соціально-економічні права.
7. Н. Радищев про соціальні права людини.
8. Вплив концепції М. Падуанського на розвиток захисту прав трудящих.
9. Значення доктрини Р. Оуена для становлення системи міжнародно-правового регулювання праці.

Практичні завдання

1. Підготуватися до колоквіуму за темою “Доцільність конституційного закріплення прав другого покоління”.
2. Підготувати реферат на тему “Погляди К. Сантейна щодо сутності соціально-економічних прав людини”.
3. Підготувати доповідь на тему “Погляди на соціальну справедливість у період Середньовіччя”.

Тестові завдання для самоконтролю

1. Поняття “соціальна справедливість” стало відоме людству за часів:
 - а) Античності;
 - б) Середньовіччя;
 - в) Епохи відродження;
 - г) Нового часу;
 - д) після Другої світової війни.
2. Доктрина якого з названих вчених створила підґрунтя для розвитку системи міжнародно-правового регулювання праці:
 - а) Дж. Локк;
 - б) Ф. Аквінський;
 - в) Ф. Бекон;
 - г) Р. Оуен.

3. Основоположником утопічного соціалізму є:

- а) Т. Кампанелла;
- б) Т. Мор;
- в) К. Сен-Сімон;
- г) Ж. Мельє.

Література [5; 15; 20; 27; 31; 32]

Тема 3. Джерела трудового права у країнах романо-германської та англо-саксонської правових систем

Питання для самоконтролю

1. Джерела трудового права держав романо-германської правової сім'ї.
2. Джерела трудового права держав релігійної правової сім'ї.
3. Джерела трудового права держав традиційної правової сім'ї.
4. Судова практика як джерело регулювання праці у Великобританії.
5. Характеристика міжнародних конвенцій про працю як джерела трудового права.
6. Законодавство про працю, як джерело трудового права.
7. Колективний договір як джерело трудового права.
8. Роль судової практики в системі джерел трудового права.
9. Трудовий договір як джерело трудового права.

Практичні завдання

1. Здійснити порівняльно-правовий аналіз ролі колективних договорів у регулюванні трудових відносин у правових системах США та України.
2. Підготувати доповідь на тему “Порівняльно-правові аспекти Французького Трудового Кодексу і Соціального Кодексу Німеччини з погляду ефективності регулювання відносин праці”.
3. Підготувати реферат на тему “Роль конвенцій Міжнародної організації праці в системі джерел трудового права”.

Тестові завдання для самоконтролю

1. Головним джерелом трудового права Італії є:

- а) судова практика;
- б) колективний договір;
- в) законодавство про працю.

2. У Сполучених Штатах Америки трудові правовідносини регламентуються:

- а) законодавством про працю;
- б) судовою практикою;
- в) колективним договором.

3. Кодифікованим актом ФРН, положення якого регулюють відносини праці, є:

- а) Трудовий Кодекс;
- б) Соціальний Кодекс;
- в) Хартія про працю.

Література [1–4; 39; 43]

Тема 5. Правовий статус профспілок. Правовий статус об'єднань підприємців

Питання для самоконтролю

1. Роль профспілок у системі правового захисту трудящих.
2. Функції профспілок у державах англо-американської правової сім'ї.
3. Поняття соціально-партнерських відносин.
4. Характеристика сторін колективних трудових правових відносин.
5. Сторони індивідуальних трудових правових відносин.
6. Історія профспілкового руху у світі.
7. Обсяг повноважень профспілок у різних країнах.
8. Структура підприємницьких організацій в різних країнах.

Практичні завдання

1. Підготуватися до колоквиуму за темою “Взаємодія профспілок та організацій роботодавців у соціально-партнерських відносинах”.
2. Підготувати реферат на тему “Історичні аспекти виникнення об’єднань роботодавців”.
3. Підготувати доповідь на тему “Профспілкові організації як стори трудових правовідносин”.

Тестові завдання для самоконтролю

1. Уперше на конституційному рівні права трудящих на створення профспілок були визнані:

- а) у Франції;
- б) Мексиці;
- в) Іспанії;
- г) США.

2. Цеховий принцип організації профспілок був характерний:

- а) для тред-юніоністського типу профспілок;
- б) для анархо-синдикалістського типу профспілок;
- в) для німецького типу профспілок (геверкшафт).

3. Анархо-синдикалістський тип профспілок отримав поширення:

- а) у Франції;
- б) у Японії;
- в) у СРСР.

Література [1; 4; 38; 41; 47; 49]

Змістовий модуль II. Індивідуальні та колективні трудові правовідносини, правова та організаційна природа їх захисту

Тема 6. Колективні договори як засіб врегулювання відносин між працівником і роботодавцем

Питання для самоконтролю

1. Порівняльно-правовий аналіз американської та європейської моделей колективно-договірного регулювання відносин праці.
2. Проблеми колективно-договірного регулювання трудових відносин у країнах СНД.

3. Роль міжнародних колективних договорів у запобіганні дискримінації у трудових відносинах.
4. Етика колективно-договірного процесу в державах світу (розглянути будь-яку зарубіжну державу).
5. Стадії колективно-договірного процесу у США.
6. Поняття колективних переговорів у Західній Європі.
7. Сторони колективних переговорів в європейських державах.
8. Підстави припинення колективно-договірних відносин у США.
9. Мета міжнародних колективних договорів.

Практичні завдання

1. Підготуватися до колоквіуму за темою “Переваги та недоліки американської моделі колективно-договірного регулювання відносин праці”.
2. Підготувати реферат за темою “Колективно-договірний процес у державах романо-германської та англо-американської правових сімей (порівняльно-правові аспекти).”
3. Підготувати доповідь за темою “Специфіка міжнародних колективних договорів”.

Тестові завдання для самоконтролю

- 1. Законодавство якої із зазначених держав у 1987 р. позбавило вчителів державних середніх шкіл права укладати колективні договори:**

- а) Франції;
- б) Великобританії;
- в) Італії;
- г) Іспанії.

- 2. В Італії право на колективні договори:**

- а) прямо закріплене в конституції;
- б) спирається на звичай;
- в) вважається похідним від права на асоціацію.

- 3. Колективні договори набули законодавчого закріплення у країнах Заходу:**

- а) після Другої світової війни;
- б) після Першої світової війни;
- в) у 70-х роках ХХ ст.

Література [1; 15; 24; 44; 46]

Тема 8. Індивідуальне трудове право та порядок вирішення трудових спорів (процесуальне трудове право)

Питання для самоконтролю

1. Підстави виникнення індивідуальних трудових правовідносин у країнах романо-германської правової сім'ї.
2. Економічні трудові спори (конфлікти інтересів).
3. Юридичні трудові спори (конфлікти права).
4. Трудовий арбітраж.
5. Сутність техніки трудового арбітражу.
6. Процедура вирішення індивідуальних трудових спорів "Гривенс просиджер".
7. Спеціалізована трудова юстиція у Великобританії.
8. Спеціалізована трудова юстиція у ФРН.
9. Спеціалізована трудова юстиція у Франції.

Практичні завдання

1. Підготуватися до колоквіуму за темою "Переваги та недоліки примирно-третейської процедури у країнах Західної Європи".
2. Підготувати реферат за темою "Специфіка техніки трудового арбітражу".
3. Підготувати доповідь на тему "Класифікація трудових спорів за суб'єктивним складом і предметом спору".

Тестові завдання для самоконтролю

1. Примирно-третейська процедура не передбачає:

- а) переговори сторін;
- б) примирення через посередництво;
- в) трудовий арбітраж;
- г) трудову юстицію.

2. Комісія з розгляду трудового конфлікту:

- а) утворюється органами місцевого самоврядування за надзвичайних обставин;
- б) утворюється представниками трудящих і роботодавців для досудового вирішення усіх трудових конфліктів;
- в) утворюється державною владою за надзвичайних обставин і виникнення великих конфліктів.

3. Трудові спори у Нідерландах розглядаються:

- а) у цивільних судах;
- б) у спеціалізованих судах з розгляду трудових спорів;
- в) в адміністративних органах, що виконують судові функції.

Література [1–3; 17; 24; 42]

Тема 9. Роль Міжнародної організації праці в системі міжнародно-правового захисту трудових відносин

Питання для самоконтролю

1. Структура Міжнародної організації праці.
2. Передумови створення Міжнародної організації праці.
3. Напрями впливу Міжнародної організації праці з метою захисту прав трудящих у світі.
4. Функції Міжнародної організації праці.
5. Принципи діяльності Міжнародної організації праці (відповідно до статуту МОП).
6. Функції Міжнародного Бюро праці.
7. Характеристика діяльності Генеральної конференції.
8. Роль Міжнародної організації праці у забезпеченні ефективної зайнятості.
9. Вплив Міжнародної організації праці на запобігання та ліквідацію найгірших форм дитячої праці.

Практичні завдання

1. Розглянути та узагальнити положення Конвенцій МОП: № 131 “Про встановлення мінімальної заробітної плати” (1970 р.); № 138 “Про мінімальний вік для прийому на роботу” від (1973 р.); № 168 “Про сприяння зайнятості і захист від безробіття” (1988 р.); № 111 “Про дискримінацію в галузі праці й занять” (1958 р.).
2. Підготувати доповідь на тему “Участь Міжнародної організації праці в системі захисту прав трудящих-мігрантів і членів їхніх сімей”.
3. Підготувати реферат на тему “Заходи, що вживаються Міжнародною організацією праці для захисту окремих категорій трудящих” (розглянути на вибір одну із категорій: жінки, інваліди, неповнолітні).

Тестові завдання для самоконтролю

1. Конвенція МОП набуває статусу багатосторонньої міжнародної угоди після її ратифікації як мінімум:

- а) десятьма державами-членами МОП;
- б) двома державами-членами МОП;
- в) п'ятьма державами-членами МОП.

2. Виходячи з положень Конвенції МОП № 138 “Про мінімальний вік для прийому на роботу” (1973 р.) дозволяється встановлювати вік 14 років, як мінімальний вік прийому на роботу для держав:

- а) економіка яких є надзвичайно розвинуеною, що обумовлює необхідність залучення великої кількості працюючих за наймом осіб;
- б) які характеризуються наявністю постіндустріального суспільства;
- в) економіка і система освіти яких недостатньо розвинена.

3. Рекомендації Міжнародної організації праці:

- а) підлягають ратифікації державами-членами МОП;
- б) підлягають ратифікації державами-членами МОП, якщо вони стосуються основних напрямів діяльності Організації;
- в) не підлягають ратифікації державами-членами МОП.

Література [1; 4; 13; 17; 29; 36]

Тема 10. Новітні тенденції у нормотворчій діяльності Міжнародної організації праці

Питання для самоконтролю

1. Сучасний стан розвитку міжнародного трудового права.
2. Погляди В. Хеппла щодо місця міжнародного трудового права в системі міжнародного права.
3. Погляди вчених колишнього СРСР на відокремлення міжнародного трудового права як самостійної галузі міжнародного права.
4. Характеристика суб'єктів міжнародно-правових відносин в сучасному міжнародному праві.
5. Мета Міжнародного трудового права на сучасному етапі розвитку трудових відносин.

6. Характеристика новітніх міжнародно-правових засобів, спрямованих на покращання умов праці.
7. Предмет міжнародного трудового права.
8. Реалізація міжнародних стандартів праці у внутрішньому праві держав.
9. Проблеми внутрішньо-правової імплементації міжнародних стандартів праці.

Практичні завдання

1. Проаналізувати положення Декларації основних принципів і прав у сфері праці МОП з погляду із прогресивного значення для вдосконалення контрольного механізму Міжнародної організації праці.
2. Підготувати реферат на тему “Переваги та недоліки контрольного механізму Міжнародної організації праці”.
3. Підготувати доповідь на тему “Вплив Міжнародної організації праці на вдосконалення національних трудових законодавств держав-учасниць”.

Тестові завдання для самоконтролю

1. **Новітні тенденції у нормотворчій діяльності МОП пов’язані з прийняттям:**
 - а) Міжнародного Білю про основоположні принципи у сфері праці;
 - б) Міжнародної Хартії про трудові права людини;
 - в) Декларації МОП основних принципів і прав у сфері праці.
2. **На сучасному етапі розвитку міжнародно-правових відносин трудове право розглядається більшістю вчених як:**
 - а) підгалузь галузі міжнародного права захисту прав людини;
 - б) самостійна галузь міжнародного права;
 - в) самостійний інститут міжнародного права.
3. **Суб’єктами міжнародно-правових відносин у міжнародному трудовому праві є:**
 - а) держави;
 - б) нації, що здійснюють боротьбу за своє право на самовизначення;
 - в) фізичні та юридичні особи.

Література [1–3; 8; 9; 36]

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Киселев И. Я.* Сравнительное и международное трудовое право: Учебник для вузов. — М., 1999. — С. 10–168.
2. *Киселев И. Я.* Зарубежное трудовое право: Учебник для вузов. — М.: ИНФРА-М-НОРМА, 1998. — С. 9–104.
3. *Порівняльне* трудове право: Навч. посіб. / За ред А. С. Мацко. — К., 2004. — С. 10–125.
4. *Карташкин В. А.* Международная защита прав человека. Права человека: Учебник для вузов / Отв. ред. Е. А. Лукашева. — М.: ИНФРА-М-НОРМА, 1999. — С. 459–631.
5. *Давидова М.* Соціально-економічні права, як критерій аналізу і класифікації сучасних демократичних держав // Право України — 2001. — № 8. — С. 32–35.
6. *Социальные* проблемы и права человека: Сб. материалов семинара Московской Хельсинской группы. — М., 1993. — Вып. 3. — С. 12–38.
7. *Збірка* договорів Ради Європи. — К.: Парлам. вид-во, 2000. — С. 104–109.
8. *Богатыренко З. С.* Новейшие тенденции в нормотворческой деятельности Международной организации труда // Труд за рубежом. — 2003. — № 3 — С. 129–157.
9. *Декларация* МОТ об основополагающих принципах и правах в сфере труда и механизме ее реализации. МБТ. — Женева, 1998. — С. 64.
10. *Гордон Л.* Надежда или угроза? / Рабочее движение и профсоюзы в переходной России. — М., 1995. — С. 15–18.
11. *Бабкін В. Д.* Соціальна держава та захист прав людини // Правова держава. — 1998. — Вип. 9. — С. 3–8.
12. *Денисов В. Н., Евинтов В. И.* Реализация международно-правовых норм во внутреннем праве. — К., 2000. — С. 8–21.
13. *Козюбра М.* Природа соціальних прав людини та особливості механізмів їх реалізації // Вісник Конституційного Суду України. — № 5. — 2002. — С. 57–61.
14. *Декларация* МОТ об основополагающих принципах и правах в сфере труда и механизме ее реализации. МБТ. — Женева, 1998.
15. *Трудове* право України: Підручник / За ред. Н. Б. Болотіної, Г. І. Чанишевої. — К.: Т-во “Знання”, КОО, 2000. — С. 7–84.

16. *Болотіна Н. Б.* Міжнародні стандарти соціальних прав та напрями їх впровадження в юридичну практику України // Захист соціальних та економічних прав людини: міжнародні стандарти і законодавство України: Матеріали науково-практичної конференції. 12 березня 2004 р. — С. 9–157.
17. *Буткевич В. Г.* Міжнародне право. Основні галузі права. — К., 2004. — С. 632–661.
18. *Звернення громадян України до Європейського суду з прав людини: огляд стану* // Право України. — 2004. — №3. — С. 145–146.
19. *Топорнин Б. Н.* Европейское право. — М., 1998. — С. 274–278.
20. *Болотіна Н. Б.* Трудове право України. — К: Вікар, 2005. — С. 154–156.
21. *Стычинский Б. С., Зуб И. В., Ротань В. Г.* Научно-практический комментарий к законодательству Украины о труде. — К., 2004. — С. 6–134

Додаткова

22. *Аметистов Эрнест.* О социальной защищенности и свободе. [Рукопись], 1987. — www.terralegis.org.
23. *Аметистов Э. М.* Международное право и труд. — М., 1982. — С. 7–195.
24. *Бекназар-Юзбашев Т. Б.* Права человека и международное право. — М., 1996. — С. 36–167.
25. *Шварц Г.* Экономические и социальные права. // Рос. бюл. по правам человека. — 1995. — Вып. 6. — С. 25–38.
26. *Блищенко И. П.* Международное право в правовом государстве // Междунар. жизнь. — 1988. — № 12. — С. 44–61.
27. *Мюллерсон Р. А.* Права человека: идеи, нормы, реальность. — М., 1991. — С. 9–83.
28. *Богуславский М. М.* Международное частное право. — М., 1990. — С. 72–256.
29. *Сантейн Касс Р.* Против позитивных прав // Рос. бюл. по правам человека. — Вып. 6. — С. 6–19.
30. *Сунгуров А.* Права человека как инструмент очеловечивания власти // Права человека в России. — № 6. — С. 24–37.
31. *Трудовое право России* / Под. ред. Р. З. Лившица, Ю. П. Орловского. — М., 1999. — С. 44–102.
32. *Малевич Юлиана.* Права человека и международная политика // Белорусский журнал международного права и международных отношений. — 2001. — № 3. — С 19–24.

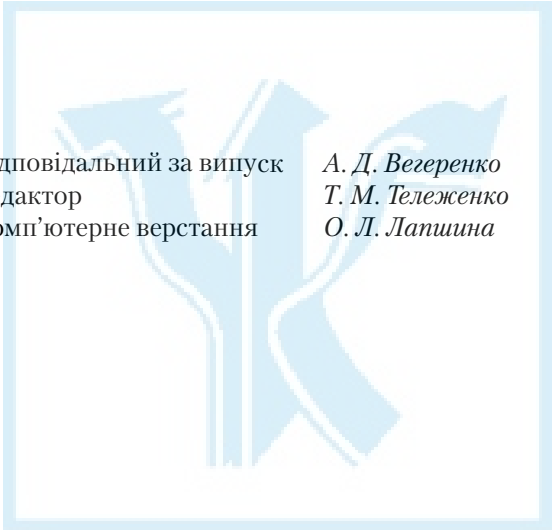
33. *Иванов С. А.* Сравнительное трудовое право. — М., 1987. — С. 35–208.
34. *Международные акты о правах человека: Сб. докладов.* — М.: ИНФРА-М-НОРМА, 1998. — С. 45–159.
35. *Российское трудовое право: Учебник для вузов / Под ред. А. Д. Зайкина.* — М.: ИНФРА-М-НОРМА, 1998. — С. 21–97.
36. *Киселев И. Я.* Трудовое право стран Запада на рубеже XXI века // Государство и право. — 1996. — № 1 — С. 18–42.
37. *Иванов С. А.* Проблемы международного регулирования труда. — М., 1964.
38. *Гордон Л.* Надежда или угроза? Рабочее движение и профсоюзы в переходной России. — М., 1995. — С. 15–18.
39. *Коллэн Ф. и др.* Трудовое право в капиталистическом государстве. — М., 1980. — С. 53–94.
40. *Киселев И. Я.* Организация и деятельность трудовых судов: зарубежный опыт. — М., 1996 — С. 202–296.
41. *Мачульская Е. Е.* Право социального обеспечения: Учеб. пособие. — М.: Книжный мир, 1999. — С. 204–238.
42. *Чаннишева Г. Л.* Колективні відносини у сфері праці: теоретико-правовий аспект: Моногр. — Одеса: Юрид. літ., 2001. — С. 105–282.
43. *Мармазов В.* Метод ефективності як засіб розширення потенціалу Конвенції про захист прав людини та основних свобод щодо економічних та соціальних прав // Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі. — 2002. — № 4. — С. 217–218.
44. *Жарков Б. Н.* Колективные договоры и классовая борьба пролетариата. — М., 1983. — С. 13–14.
45. *Жарков Б. Н.* Профсоюзные права и их международно-правовая защита. — М.: Наука, 1990. — С. 5–120.
46. *Аметистов Э. М.* Международное трудовое право и рабочий класс. — М.: Междунар. отношения, 1970. — С. 10–58.
47. *Мексиканские Соединенные Штаты. Конституция и законодательные акты / Под ред. О. А. Жидкова.* — М.: Прогресс, 1986. — С. 117.
48. *Инга Михайловская.* Генезис социально-экономических прав и их влияние на формирование посттоталитарных систем // Рос. бюл. по правам человека. — Вып 7. — С. 14–26.
49. *Аннерс Э.* История европейского права. — М., 1994. — С. 25–29.

50. *Лукашук И. И.* Внутригосударственное право о соотношении его норм с нормами международного права // *Междунар. право / Отв. ред. Г. И. Тункин.* — М., 1982. — С. 74–77.
51. *Денис М., Кей Р., Бредли Е.* Европейское право в области прав человека. Практика и комментарии. — М., 1997. — С. 9–51.
52. *Ваш голос* в сфере труда. Доклад Генерального директора. Глобальный доклад, представленный в соответствии с механизмом реализации Декларации МОТ об основополагающих принципах и правах в сфере труда. МКТ. 88-я сессия 2005 г. МБТ. — Женева. — 104 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Зміст дисципліни	
“Порівняльне трудове право”	5
Теми самостійної роботи студентів.....	6
Список літератури	16

Відповідальний за випуск	<i>А. Д. Везеренко</i>
Редактор	<i>Т. М. Тележенко</i>
Комп'ютерне верстання	<i>О. Л. Лашина</i>

МАУП

Зам. № ВКЦ-2953

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП